

MONDIAEN
Groene wereld Luchtkasteel

Pedagogisch locatiebeleid

Kinderdagverblijf Luchtkasteel

Rijen | januari 2024

Kinderdagverblijf Luchtkasteel

Adres:

Rijksweg 121
5121 RD Rijen

Telefoonnummer: 0161 220005

Algemeen mailadres: luchtkasteel@tangentkinderopvang.nl

Website: <https://groenewereld-luchtkasteel.nl/>

Openingstijden: 7.30-18.30 uur

Brengen: tussen 7.30-9.00 uur

Halen: tussen 16.30-18.30 uur

Directeur: Menno Vervloet

Bereikbaar op de volgende dagen:

Maandag, dinsdag woensdag van 9.00-17.00 uur en donderdag van 09.00-15.00 uur

Telefoonnummer: 06 107 145 488

Mailadres: menno.vervloet@tangentkinderopvang.nl

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
1 Pedagogisch locatiebeleid	4
1.1 Visie.....	4
1.2 Pedagogische basisdoelen	7
2 Onze locatie.....	10
2.1 Groepen en leeftijdsopbouw	10
2.2 Werkwijze per groep.....	10
2.3 Mentorschap.....	12
2.4 Intake, wennen en doorstromen (binnen de locatie)	13
2.5 Overdracht.....	14
2.6 Vierogenprincipe	14
2.7 Buiten slapen	14
3 VE op ons kinderdagverblijf.....	15
4 Welbevinden en ontwikkeling	16
4.1 Observeren van welbevinden en ontwikkeling	16
4.2 Vroegsignalering	16
5 Opvoeders	18
5.1 Informatie voor opvoeders	18
5.2 Aanvraag extra dagdelen	18
5.3 Ruilen.....	18
6 Pedagogische kwaliteit	19
6.1 Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach.....	19
6.2 Pedagogisch praktijk in Beeld – PiB	20
7 Op ontdekking.....	20
7.1 Open deurenbeleid	20
7.2 Locatie-overstijgend opvangen	21
7.3 Uitstapjes	21
8 De beroepskracht-kind-ratio (BKR)	21
8.1 Gelegitimeerd afwijken van de beroepskracht-kind-ratio	21
8.2 Ondersteuning in het geval van calamiteiten	22
9 Ondersteuning op onze locatie	22
Bijlage 1 Kinderdagverblijf.....	24
Bijlage 2 Dierenbeleid Kinderdagverblijf Luchtkasteel	25

Inleiding

Kinderdagverblijf Luchtkasteel is opgericht in mei 2002 en was gevestigd op de vliegbasis Gilze-Rijen. In september 2006 is het Luchtkasteel verhuisd naar een nieuwe locatie aan de rand van de vliegbasis. Het Luchtkasteel staat op het terrein van defensie, maar ligt net buiten de poort, waardoor het makkelijk toegankelijk is voor alle bezoekers. Wij bevinden ons op hetzelfde adres als de vliegbasis Gilze-Rijen. Echter heeft het KDV Luchtkasteel een geheel eigen pand met een geheel eigen toegang. Het kinderdagverblijf biedt opvang aan kinderen van zowel personeel van defensie als ook van buitenaf.

Het aantal kinderen dat maximaal opgevangen kan worden op het kinderdagverblijf is 48, verdeeld over 3 stamgroepen. Het luchtkasteel heeft 3 groepen met kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar. De maximale bezetting van een groep is 16 kinderen met drie pedagogisch professionals. (Dit is de technische max en is vastgelegd in het Landelijk Register Kinderopvang.) Het aantal kinderen aan wie op moment van vaststellen van dit beleid daadwerkelijk opvang wordt geboden is 36, verdeeld over 3 stamgroepen. Dit zijn 2 groepen van met maximaal 10 kinderen met 2 pedagogisch professionals (de baby-/dreumesgroepen 0- 3 jaar). En één peutergroep (2-4 jaar) van maximaal 16 kinderen met 2 pedagogisch professionals.

Het Luchtkasteel is geen doorsnee kinderdagverblijf. We zijn ervan overtuigd dat je een kind, kind moet laten zijn. Dat ze zelf de wereld ontdekken en je daarin niet hoeft te sturen, maar alleen zorgen dat ze zich veilig en geborgen voelen.

Wij zijn een gecertificeerde Groene Kinderopvang. Dat betekent dat wij bewust bezig zijn met het buitenleven en de natuur. Bij het Luchtkasteel is buiten spelen vanzelfsprekend, of de zon nou schijnt of dat het regent. We gaan elke dag naar buiten. Buiten spelen is gezond en vooral erg leuk! In de zomer zullen we gemiddeld langer buiten zijn dan in de winter, en grotere kinderen zullen gemiddeld ook langer buiten zijn dan de baby'tjes. Maar, elk kind gaat naar buiten! Hierbij gaan wij ervan uit dat er geen slecht weer bestaat, alleen slechte kleding. Op het Luchtkasteel hebben we poncho's en tuinbroeken voor als het nat weer is. We vragen ouders kleding mee/ aan te geven die vies mag worden en die past bij het weerbeeld. Tevens hebben wij regenlaarsjes en regenslofjes voor de kinderen. Mutsen, sjaals en wanten zijn welkom als het weer erom vraagt. Elk seizoen heeft zijn eigen charme en er is altijd weer wat nieuws te ontdekken en beleven.

Het borgdocument KIIK! 0-7, het beleid Betrokkenheid van opvoeders en het opleidingsplan zijn ook onderdeel van het pedagogisch locatiebeleid en worden jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld met het team en de oudercommissie.

1 Pedagogisch locatiebeleid

Luchtkasteel werkt volgens het algemeen pedagogisch beleid van Mondiaen. Dit beleid is te vinden in de voetnoot op onze websitepagina: <https://groenewereld-luchtkasteel.nl> en in de informatiemap op de locatie.

1.1 Visie

Samen

We bieden ieder kind van 0 tot 13 jaar met opvang en onderwijs gelijke kansen op ontwikkeling. Dat doen we samen. Door vanuit expertise relevante samenwerkingen te organiseren. Met elkaar, met opvoeders en met samenwerkingspartners. We zien ieders potentie en zetten alle kennis en kunde in om aan te sluiten bij de behoefte van ieder kind, elke thuissituatie en elke collega.

Voor de allerjongsten is geborgenheid en veiligheid, als aanvulling op de gezinssituatie, erg belangrijk. De sfeer in de groep, de gezelligheid en het vrije spel wat wij aanbieden, sluit goed aan bij deze behoeften van jonge kinderen.

De dreumesen en peuters kunnen al meer vrijheid aan. Zij hebben meer behoefte aan spanning en uitdaging en willen hun leefwereld groter maken. De pedagogisch professionals stemmen de activiteiten voor deze kinderen meer af op hun behoeften.

Wij willen een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van kinderen tot mondige, zelfstandige en onafhankelijke mensen met een eigen persoonlijkheid. Dit doen we door situaties te creëren die ervoor zorgen dat kinderen zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren, hun eigen individuele mogelijkheden kunnen ontdekken en samen te leven met anderen.

Waar je kind, kind mag zijn!

'Waar je kind, kind mag zijn' is ons motto.

Luchtkasteel is niet in een hokje te plaatsen maar laat heel eigen geluid horen. Luchtkasteel is ervan overtuigd dat je een kind, kind moet laten zijn. Ze helpt kinderen de wereld te ontdekken. Door echt te kijken naar kinderen en aan te sluiten bij hun verwondering en fantasie. Door te zien wat ze op dat moment nodig hebben en de omgeving te creëren die daarvoor nodig is; veilig, geborgen, uitdagend.

Wist je trouwens dat je ook voor alleen peuteropvang terecht kunt bij kinderdagverblijf Luchtkasteel.

Vertrouwd en veilig

We vinden het belangrijk dat kinderen opgroeien in een vertrouwde en veilige omgeving. Onze pedagogisch professionals stimuleren de ontwikkeling van kinderen door het aanbieden van allerlei activiteiten. Kinderen leren veel van elkaar en leren spelenderwijs. Wij leren de kinderen goed kennen en kunnen ouders bijstaan bij vragen over de ontwikkeling of de opvoeding.

Bij het Luchtkasteel besteden we veel aandacht aan een veilige, huiselijke sfeer, waarin uw kind op ontdekkingstocht kan gaan. De groepen en de centrale speelhal zijn zo ingericht dat ieder kind op zijn eigen ontwikkelingsniveau kan spelen. De indeling lokt de kinderen uit tot ontdekken, spelen en zich zo ontwikkelen. Het stimuleert het maken van eigen keuzes. Door de ruimte en kleinschaligheid zijn we een ideale locatie voor de allerkleinsten. We bieden ze veel rust en ruimte.

We leren elke dag door het kijken naar de kinderen. We volgen de kinderen en gaan uit van hun mogelijkheden, talenten en interesses. We passen ons aan hun tempo aan. We hebben voornamelijk houten speelgoed en kleurplaten zul je niet zien bij ons. Peuters zitten achter een leeg vel papier met allerlei materialen om zich heen om hun fantasie te prikkelen. We praten veel met kinderen over alles wat ze zien, beleven, fantaseren. Baby's snoezelen terwijl er voor ze gezongen wordt.

Buiten spelen

De natuur en het buiten zijn vinden we heel belangrijk. Vanuit alle drie de groepen kijk je uit op de grote ontdektuin, waarin ruimte is om te verstoppen, te ontdekken en te spelen. Er zijn bomen en planten, maar ook heuvels, een wilgentenen hut en een ontdekpad. We maken gebruik van losse natuurlijke materialen, zoals dennenappels, boomstammetjes en stokken. Spelen met natuurlijke materialen stimuleert creativiteit en nieuwsgierigheid. Er is een zandbak en een modderkeuken waar met water en zand gespeeld kan worden. Wanneer kinderen vies mogen worden, neemt de kwaliteit van het spel toe. Onbevangen wordt er ontdekt en geëxperimenteerd.

Kinderen kunnen klimmend en klauterend hun eigen grenzen en beperkingen leren kennen en proberen te verleggen. Kinderen zoeken uit zichzelf risico's op. Dit spelen met risico's is iets dat ze van nature doen. Ze kijken of ze ergens op en weer af kunnen kruipen. Ze onderzoeken hoe hoog ze durven klimmen, hoe snel ze kunnen rennen en hoe lang ze hun balans kunnen houden op een stam of een steen. Natuurlijk kan het weleens gebeuren dat kinderen zich hierbij bezeeren, maar wij vinden het belangrijk dat kinderen hun eigen mogelijkheden ontdekken en hun eigen grenzen leren verleggen. Spelen met risico's is belangrijk voor het ontwikkelen van zelfvertrouwen en weerbaarheid. Je ontdekt iets te kunnen, eventueel met vallen, opstaan en weer doorgaan. Uiteraard letten we er goed op dat kinderen niet in onveilige situaties terecht komen.

In onze grote besloten tuin is er ook ruimte voor de allerkleinsten. Baby's kunnen er liggen in het gras en genieten van de buitenlucht met al hun zintuigen. Het zien van de ruisende bomen, het horen van de vogels, het ruiken van de frisse buitenlucht, het voelen van het gras... Als het wat kouder is, kunnen de baby'tjes die nog niet kunnen kruipen mee naar buiten in de wandelwagen. Zo kunnen ze ook genieten van het buitenzijn en genieten van de avonturen van de grotere kinderen.

Dieren

We hebben kippen die we elke dag verzorgen met de kinderen. We geven ze samen met de kinderen eten en we kijken of ze eitjes gelegd hebben. Geregeld halen we een kip uit het hok en laten we de kinderen de kip aaien en/ of bekijken (zie ook het Dierenbeleid in de bijlage).

Er zijn volop beestjes te vinden in onze tuin. We hebben verschillende huisjes voor vogels en insecten en zelfs een voederbak voor eekhoortjes. We proberen de kinderen elk jaar kennis te laten maken met een kuikentje dat uit een ei komt, een rupsje dat verandert in een vlinder en een kikkervisje dat pootjes krijgt.

Eten uit de tuin

We hebben een moestuin, appelbomen, een perenboom, een notenboom en verschillende potten en manden met kruiden en bloemen. We zaaien, oogsten en eten samen met de kinderen. Soms kunnen we het direct eten na het oogsten en wassen (bijv. sla en worteltjes), maar bij andere groentes (bijv. spinazie en andijvie) bereiden we er samen een lekkere en gezonde maaltijd van in onze kinderkeuken (zie ook het open deurenbeleid).

Groene activiteiten

We hebben 2 pedagogisch professionals die extra bezig zijn met de natuur, onze groene metselaars. Zij zorgen dat de natuur een belangrijke rol blijft spelen op het Luchtkasteel en dragen dit ook uit naar opvoeders en collega's. We werken met thema's waarbij we de natuur zoveel mogelijk betrekken en we besteden aandacht aan de nationale feestdagen, maar ook aan Modderdag, de dag van de Groene Kinderopvang, Slotjesdag et cetera.

We hebben twee groene vrijwilligers die samen met een wisselend groepje peuters extra activiteiten doet op het gebied van "groen". Dit kan zijn in de moestuin, met de kippen, maar ook een activiteit als beestjes zoeken, vogelvoer maken of een insectenhotel maken. Samen met de groene metselaars worden de activiteiten bepaald.

Uitdragen van het groene beleid

Opvoeders worden van ons groene beleid op de hoogte gesteld middels mondelinge overdracht (rondleiding, intake en overdracht van de opvangdag), de website, de informatiemap bij de intake, nieuwsbrieven, Facebook en de app. We houden ieder jaar een ouderavond, waarbij ook ons groene beleid centraal kan staan.

Samen verschillend

Dat doen we samen verschillend. Door verschillend te benaderen en zo gelijke kansen te creëren. En vooral door ruimte te bieden aan diversiteit. Zo kan ieder, vanuit zijn eigen expertise of vaardigheden, doen wat nodig is om het juiste resultaat te behalen; het verwezenlijken van onze missie.

Op onze locatie is iedereen welkom; elk kind, elke opvoeder en elke medewerker. We hebben respect voor elkaar en houden rekening met elkaar. We benoemen verschillen zonder te oordelen en vertellen dat deze verschillen er ook mogen zijn. We maken echter geen onderscheid en generaliseren niet. Zo creëren we veiligheid en verbondenheid.

- We zorgen ervoor dat iedereen zijn/haar eigen leefwereld kan herkennen binnen onze locatie. Zo voelt iedereen zich welkom. *We zorgen voor spelmaterial dat zoveel mogelijk diversiteit laat zien*
- We staan voor inclusieve opvang: Iedereen hoort erbij. Zo leert iedereen met elkaar om te gaan.
- Als team vragen we ons regelmatig af waar we samen voor staan en hoe we dit laten zien in de praktijk. Bereiken we álle kinderen en álle opvoeders?
- We werken vanuit thema's die aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen. Hierdoor zorgen we voor afwisseling (diversiteit) en betrokkenheid. Bij elk thema zorgen we voor nieuw ingerichte speelplekken en passend spelmateriaal en activiteiten. We creëren zo een omgeving die steeds opnieuw inspireert en uitdaagt.

Samen verschil maken

Dat doen we om samen verschil te maken. Door een inspirerende omgeving te bieden, waarin je je onafgebroken kunt ontwikkelen. Waar leren en spelen hand in hand gaan. Waar we verantwoordelijkheid nemen en doordachte keuzes maken, voor de wereld van morgen

Samen investeren we in de toekomst! Zo doen we dat:

- We werken met het zelfobservatie-instrument Pedagogiek in Beeld (PiB). Hiermee kijken we wat goed gaat en wat beter kan; zowel op groepsniveau als op locatieniveau.
- We zorgen voor een rijke (speel)leeromgeving voor de kinderen en de medewerkers. Voor de kinderen wordt er o.a. gezorgd voor voorbereide en uitdagende speelplekken waardoor kinderen worden gestimuleerd om zelf op ontdekking te gaan en al spelend zich te ontwikkelen. Pedagogisch professionals worden in de dagelijkse praktijk gecoacht door de pedagogisch beleidsmedewerker/coach. Dit vindt structureel plaats binnen onze overlegstructuur en op de groep, bijvoorbeeld door het geven van voorbeelden, tips en nadere uitleg in het contact met kinderen, opvoeders en collega's.
- We dragen bij in het aanleren van een gezonde leefstijl van de kinderen. We hebben een voedingsbeleid waarin gezonde keuzes centraal staan. We gaan elke dag naar buiten, zodat de kinderen voldoende kunnen bewegen. Bewegen staat bij ons op de eerste plaats. Onze pedagogisch professionals tonen hierin voorbeeldgedrag.
- We hebben oog voor duurzaamheid en geven hiermee een goed voorbeeld aan de kinderen. We hebben een moestuin waar we samen met de kinderen in zaaien en oogsten. We maken keuzes voor verantwoord spelmateriaal. We kiezen voor stevig houten spelmaterial dat lang mee gaat. We spelen veel met natuurlijk spelmaterial. We maken veel gebruik van kosteloos materiaal bij creatieve activiteiten.
- De pedagogisch professionals werken met ontwikkelplannen om zo hun pedagogisch handelen te verbeteren en of aan te scherpen.

1.2 Pedagogische basisdoelen

Tijdens de opvangdagen volgt iedere groep een eigen dagritme waarin verzorging, opvoeding en ontwikkeling een plaats hebben, aansluitend bij het pedagogisch locatiebeleid. Tevens sluiten we aan bij de pedagogische basisdoelen, zoals opgenomen in de Wet Kinderopvang. Dit doen we door gebruik te maken van de methodieken zoals beschreven in ons algemeen pedagogisch beleid; de zes interactievaardigheden, drie pedagogen, Startblokken en alle kinderen in beeld.

Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid

Elk kind heeft de behoefte zich fysiek en emotioneel veilig te voelen. De pedagogisch professionals hebben een belangrijke rol hierin. Zij nemen de tijd om naar de kinderen te kijken en te luisteren. Signalen worden hierdoor goed opgepakt en kinderen voelen zich gezien, gehoord en begrepen. Door op deze positieve manier tegemoet te komen aan de behoeftes van de kinderen krijgen ze vertrouwen in zichzelf en de ander. Hierdoor staan ze open om de wereld te gaan ontdekken. Een wereld waarin ze zich veilig en geborgen voelen. We zorgen voor ruimtes die diversiteit en inclusie uitstralen, waardoor ieder kind zich thuis voelt.

We doen dit door te zorgen voor een goede sfeer, o.a. door interesse tonen, humor, zorgen voor elkaar, positief kijken, luisteren en oogcontact maken. We praten samen met de kinderen over hoe het gaat met iedereen. We nemen de tijd en stellen vragen over hoe de (school)dag of het weekend was, hoe de kinderen zich voelen, hoe het thuis gaat, wat ze willen gaan doen, hoe het met het spel of de groepsactiviteit gaat waarmee ze bezig zijn. En als het nodig is maken we een praatje met individuele kinderen. We geven de kinderen regelmatig een knipoog, aai over de bol of een schouderklopje, waardoor we de kinderen laten voelen dat we hen zien en waarderen, we geven complimenten en motiveren kinderen om elkaar een complimentje te geven. We observeren de kinderen en bijzonderheden worden genoteerd. We creëren momenten van rust in kleine groepjes en maken plezier met activiteiten in een veilige, maar wel uitdagende omgeving waarbij de vaste groep kan worden losgelaten en in ruimtes en met kinderen van andere groepen kan worden gespeeld.

We bieden veiligheid door duidelijk en consequent te zijn, uitleg te geven, kinderen serieus te nemen en bij een afspraak of omgangsvorm te betrekken. We zijn eerlijk en bieden structuur door een vast dagritme. We betrekken de kinderen bij het activiteitenprogramma en geven ze keuzemogelijkheden. Door persoonlijke aandacht en flexibel om te gaan met het dagprogramma én door kinderen de ruimte te geven om ook alleen te kunnen zijn of alleen te spelen, voelen de kinderen zich gezien en gewaardeerd.

De veiligheid wordt ook gewaarborgd doordat de kinderen tijdens de pauzes van de pedagogisch professionals in de eigen groep blijven met een eigen pedagogisch professional. Op dagen dat er geen vast gezicht voor de kinderen werkzaam is op hun stamgroep vragen we als eerste een andere vertrouwde pedagogisch professional van de eigen groep om in te vallen. Als dat niet lukt vragen we een vertrouwde pedagogisch professional van een aangrenzende groep of een vertrouwde vaste invalkracht op deze groep te komen werken. De pedagogisch professional die invalt op de groep neemt extra tijd om kennis te maken met de kinderen. Als team zorgen we dat de invalkracht voldoende kennis van de kinderen heeft om hen die dag te verzorgen en op te vangen. Bijvoorbeeld door een extra overdrachtsmoment bij de start van de dag met een bekende collega en een uitgebreid overdrachtsmoment met opvoeders.

Baby's hebben een rustig hoekje, waar ze ongestoord rond kunnen kruipen. We zorgen tijdens de voeding en verschoning dat er oogcontact is, er vindt zo één op één interactie plaats. Er wordt bewust tijd gemaakt voor fysiek contact met iedere baby, we benoemen wat we doen. We zijn beschikbaar door op de grond te zitten, of te liggen, en we spelen mee. We spreken vooraf aan de dag met elkaar af wie voor welke baby's het vaste gezicht is op die dag en bijvoorbeeld de vaste momenten met verschonen en voeden op zich neemt.

De dreumesen moeten de mogelijkheid hebben om hun zelfstandigheid te ontwikkelen. Hier besteden we o.a. aandacht aan tijdens de eetmomenten (zelf boter smeren) en verschoonmomenten (zelf aan- en uitkleden). Maar ook door samen (met de pedagogisch professional) dingen op te lossen. Bij voorbeeld als er een conflict is met een ander kind over een speeltje.

En de peuters moeten bijvoorbeeld de ruimte krijgen om uitdagende materialen te gebruiken, zonder dat het gevaarlijk wordt voor de kleinere kinderen.

We volgen een vast dagritme met veel herhaling en routines.

We volgen een vast dagritme met veel herhaling en routines.

We betrekken de kinderen bij de uitwerking van het vakantie programma.

We nemen de tijd om de omgangsvormen met elkaar te bespreken en passen aan indien nodig.

Het bevorderen van de persoonlijke competentie van kinderen

De ontwikkeling van de kinderen stimuleren is een belangrijk onderdeel van ons werk. Kinderen zijn nieuwsgierig en willen de wereld ontdekken en onderzoeken. Doordat de pedagogisch professionals met thema's en activiteiten aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen zorgen ze voor een hoge betrokkenheid en komen alle ontwikkelingsgebieden op een speelse manier aan de orde.

We doen dit door kinderen te ondersteunen, uit te dagen, belangstelling te tonen en complimenten te geven. Jonge kinderen ondersteunen we bijvoorbeeld bij het bewegen, omrollen of optrekken en oudere kinderen dagen we uit tot klimmen, glijden, rennen, fietsen of dansen. We stimuleren kinderen om iets nieuws te proberen door een gevarieerd en voldoende uitdagend aanbod. We geven hen de tijd daarvoor en forceren niets. We doen dit ook door te praten met de kinderen en dingen uit te leggen. Bijvoorbeeld tijdens verzorgingsmomenten met jonge kinderen geven we taal aan de handelingen die we doen. Bij oudere kinderen leggen we bijvoorbeeld uit waarom we iets doen. Door het vergroten van de taalvaardigheid van kinderen geven we ze extra ontwikkelingsmogelijkheden.

Voor de voorschoolse educatie gebruiken we de methode Startblokken waarin op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling wordt gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. We hebben alle kinderen in beeld en weten waar de kinderen staan in hun ontwikkeling. We bieden thema's, activiteiten en spelmaterialen aan en gaan spelenderwijs op zoek naar de zone van de naaste ontwikkeling. We doen dit door het spel te verkennen, te verbinden en te verrijken. Er is natuurlijk ook ruimte voor vrij spel. We zorgen voor een rijke stimulerende speelleeromgeving met goed voorbereide speelplekken en spelmaterialen dat voor kinderen vrij toegankelijk is. Passend bij de leeftijd en waarin ze zelf keuzes kunnen maken. Hierdoor worden de kinderen uitgedaagd zelf op ontdekking te gaan, de materialen te verkennen en ervaringen op te doen. We werken graag met 'onaf' natuurlijk materiaal, waar kinderen hun fantasie op los kunnen laten. Voor onze specifieke werkwijze verwijzen we naar ons borgdocument VE.

Het bevorderen van de sociale competentie van kinderen

Kinderen leren ontzettend veel van elkaar. Deel uitmaken van een groep op de kinderopvang is een groot verschil met thuis en is daarmee bij uitstek de toegevoegde waarde en kracht van de kinderopvang. Een groepsproces vraagt om een goede begeleiding. De pedagogisch professionals spelen daarbij een grote rol.

Dit doen we door kinderen actief uit te nodigen om mee te spelen. We bevorderen de onderlinge betrokkenheid van de kinderen door ze elkaar te laten helpen of troosten. We stimuleren en ondersteunen kinderen bij het sluiten van vriendschappen. We benutten de start- en kringmomenten of pauzemomenten in de eigen groep of in kleine groepjes voor een contactmoment van de kinderen met elkaar en met de pedagogisch professional. We kletsen even bij, gaat het goed met iedereen? Weten de kinderen wat ze gaan doen en met wie ze willen spelen? We bieden regelmatig activiteiten

aan in kleinere groepjes van een bepaalde leeftijd of ontwikkelingsniveau. We vinden het belangrijk dat de pedagogisch professionals de kinderen volgen, meedoen en meespelen met de kinderen en omgangsvormen 'voorleven'. Goed voorbeeldgedrag is de basis voor sociale ontwikkeling. Bijv. door interesse te tonen, gesprekken aan te knopen met kinderen en aan te haken bij hun belevingswereld.

Voor baby's doen we dat bijvoorbeeld door wanneer de baby op schoot ligt 'grappige' gesprekjes te voeren, gekke geluiden te maken, vreemde gezichten te trekken en we zorgen voor momenten van rust, zodat het kind terug kan 'praten'. We zingen, doen spelletjes of rijmpjes zoals 'klap eens in je handjes' en kiekeboe. Zodra het kind kan kruipen is het geweldig om achter elkaar aan te kruipen, 'vangspelletjes' te spelen of hele simpele verstopspelletjes.

Socialisatie door overdracht van waarden en normen

De pedagogisch professionals hebben een grote rol bij het leren aan de kinderen wat belangrijk is in het leven en hoe ze 'een goed mens' kunnen zijn. Ze doen dit door zelf het goede voorbeeld te geven en door de omgangsvormen en afspraken die ze met elkaar hebben gemaakt uit te leggen en kinderen erop te wijzen indien nodig.

We doen dit door het benoemen van verschillen zonder te oordelen. We leren kinderen om met zorg om te gaan met elkaar, en ook met dieren en planten in hun omgeving. We ondersteunen kinderen bij het oplossen van conflicten, bijvoorbeeld door een gevoel of idee te helpen verwoorden of alternatieven aan te bieden. Maar ook door ruimte te bieden en begrip te tonen voor emoties, deze te verwoorden en kinderen even rust te gunnen. We zoeken dan een veilig plekje waar dat kan. Op iedere groep zijn omgangsvormen en wij leven die zelf consequent en op de juiste manier na. We betrekken de kinderen actief bij onze omgangsvormen en afspraken en stimuleren kinderen met ons mee te denken over hoe we met elkaar omgaan. We gaan zoveel als mogelijk uit van wat wel kan, we geven uitleg en zoeken een alternatief als iets niet kan. Onze omgangsvormen zijn zichtbaar op de groep, bijvoorbeeld door pictogrammen. Zodat nieuwe kinderen ze snel leren en herkennen. En we benoemen ze in situaties die daarom vragen.

2 Onze locatie

2.1 Groepen en leeftijdsopbouw

Kinderdagverblijf Luchtkasteel heeft 3 groepen; de Vuurvliegjes, de Boomkevertjes en de Honingbijtjes. De Boomkevertjes en Honingbijtjes zijn twee baby-/ dreumesgroepen met maximaal 10 kinderen van 0-3 jaar. De Vuurvliegjes is een peutergroep met maximaal 16 kinderen van 2-4 jaar. De gemiddelde doorstroomleeftijd naar de peutergroep is 2 jaar en 4 maanden.

Op vrijdag hebben we 2 groepen; de Honingbijtjes en de Vuurvliegjes. De Vuurvliegjes is een verticale groep 1,5 jaar-4 jaar alleen op vrijdag

Het is mogelijk dat de groepssamenstelling of leeftijdsindeling vanwege veranderende Wet- en regelgeving of pedagogische, organisatorische en/of bedrijfseconomische redenen opnieuw wordt ingedeeld. Opvoeders worden hiervan tijdig op de hoogte gebracht.

2.2 Werkwijze per groep

Een goed dagritme komt tegemoet aan de basisbehoeften van kinderen, omdat het hen structuur en veiligheid biedt. Het dagritme sluit aan bij de ontwikkeling van de kinderen; bij baby's sluit het aan bij hun bioritme van thuis en naarmate kinderen ouder worden, kunnen ze zich beter aanpassen aan het ritme van de groep.

Baby-/dreumesgroep

Bij de baby's proberen we nauw aan te sluiten bij de individuele behoeften van een kind en de wensen van de ouders. De kleinste baby's krijgen alleen maar flesvoeding en volgen daardoor hun eigen ritme, niet het dagprogramma van de groep. Naarmate de kinderen ouder worden, nemen ze steeds meer deel aan het dagprogramma van de dreumesen. Ieder kind is uniek en ontwikkelt zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Wij zijn daarbij aanwezig en proberen de kinderen op allerlei manieren te stimuleren. Dit doen we door ze activiteiten aan te bieden, een op een contact met ze te hebben en ze overal bij te betrekken. Op deze manier schep je een band en verdien je het vertrouwen.

Peutergroep

Ook bij de peuters kijken we naar de individuele behoefte en naar wat ze wel en niet kunnen. Wij zijn hierbij aanwezig en proberen hun ontwikkeling te stimuleren door ze zoveel mogelijk prikkelingen en uitdagingen te geven. Denk hierbij aan het stimuleren van zelfredzaamheid en het vertrouwen dat ze hierdoor krijgen. Al pratend worden ze overal bij betrokken en op die manier gestimuleerd. Bijvoorbeeld door samen het fruit en de bakers te halen, zelf de jas aan te trekken, zelf aan- en uitkleden, speelgoed opruimen, etc.

Het **dagprogramma** ziet er als volgt uit:

7.30 uur	Twee pedagogisch professional beginnen om 7.30 uur met werken. Zij openen de Vuurvliegjes en de Honingbijtjes. Zij nemen de tijd om de kinderen gedag te zeggen, zij spreken samen de bijzonderheden van de dag door.
8.00 uur	Om 8.00 uur begint de derde pedagogisch professional. Ook zij neemt de tijd om de kinderen gedag te zeggen en spreekt samen met haar collega de bijzonderheden van de dag door. Om 8 uur gaan de Boomkevertjes naar hun eigen groep.
9.00 uur	Alle pedagogisch professionals en kinderen van die dag zijn aanwezig en er wordt aan het dagprogramma begonnen.

Peutergroep

9.15-9.30 uur	Samen met de kinderen opruimen. Tijdens het opruimen zingen we het opruimliedje. Er wordt gekeken of alle kinderen er zijn. Als dit niet het geval is, worden de desbetreffende ouders gebeld.
9.30-10.00 uur	Aan tafel om liedjes te zingen, een boek te lezen, verjaardag te vieren (zonder ouders), et cetera. Hierna zingen we het fruitliedje en eten we fruit en drinken we water en of thee. We poetsen de handjes en het gezicht met een washandje. We sluiten het tafelmoment af met een vast liedje.
10.00-10.15 uur	Tijd voor een verschoonronde. Alle kinderen mogen naar de wc en kinderen die niet zindelijk zijn mogen als ze willen ook even op de wc en krijgen een schone luier.
10.30 uur	Tijd voor activiteiten. In de groep, buiten spelen of in de speelhal. Vrij spel is ook mogelijk.
11.30-12.30 uur	Samen met de kinderen opruimen (indien nodig) en aan tafel voor de lunch. De kinderen wassen eerst zelf hun handen. Deze kinderen mogen zelf boter op hun brood smeren. Ze mogen kiezen of ze met de handjes of met een vorkje willen eten. We wachten op elkaar tot iedereen een boterham heeft. We zingen het eet- en drinkliedje en dan kunnen we gaan eten. Na het eten en drinken poetsen we de handen en het gezicht met een washandje en sluiten we af met een vast liedje.
12.30-12.45 uur	Tijd voor een tweede verschoonronde (zie 10.00-10.15 uur).
12.45-14.30 uur	Kinderen die slapen, gaan naar bed. Ze worden gestimuleerd zichzelf uit te kleden. Voor alle kinderen die wakker zijn worden er rustige activiteiten aangeboden. De pedagogisch professionals hebben om de beurt pauze.
14.30-15.15 uur	De kinderen die geslapen hebben, worden wakker. Ze mogen naar de wc en/of krijgen een schone luier.
15.15-15.30 uur	Samen met de kinderen opruimen. We zingen het opruimliedje.
15.30-16.00 uur	Aan tafel om liedjes te zingen, een boek te lezen, verjaardag te vieren (met ouders), et cetera. We zingen het eet- en drinkliedje. Er wordt een gezond tussendoortje gegeten en (kinder)thee gedronken. We poetsen de handen en het gezicht met een washandje. We sluiten af met een vast liedje.
16.00-16.30 uur	Er wordt eventueel nog een kleine activiteit aangeboden of we gaan lekker buiten spelen of vrij spel binnen.
16.30-18.30 uur	In deze tijd mogen de kinderen vrij ontdekken We kijken naar het weer of we binnen of buiten afsluiten. Tussendoor worden er kinderen opgehaald. Op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag worden de groepen rond 17.45-18.00 weer samengevoegd als het kind aantal het toelaat. Op vrijdag kan de groep al rond 17:30 uur worden samengevoegd (er zijn dan maar 2 groepen open).

Baby-/dreumesgroep

De baby's volgen hun eigen ritme. In overleg met ouders bespreken we de eet- en slaap- momenten.

9.15-9.30 uur	Samen met de kinderen opruimen. Tijdens het opruimen zingen we het opruimliedje. Er wordt gekeken of alle kinderen er zijn. Als dit niet het geval is, worden de desbetreffende ouders gebeld.
9.30-10.00 uur	Aan tafel om liedjes te zingen, een boek te lezen, verjaardag te vieren, et cetera. Hierna zingen we het fruitliedje en eten we fruit en drinken we water en of thee. We poetsen de handjes en het gezicht met een washandje. We sluiten het tafelmoment af met een vast liedje.
10.00-10.15 uur	Tijd voor een verschoonronde. Alle kinderen mogen naar de wc en kinderen die niet zindelijk zijn mogen als ze willen ook even op de wc en krijgen een schone luier. Kinderen die nog niet kunnen staan/lopen worden op de commode verschoond. Kinderen die twee keer slapen gaan naar bed.
10.30 uur	Tijd voor activiteiten. In de groep of buiten. Vrij spel is ook mogelijk.
11.30-12.30 uur	Samen met de kinderen opruimen (indien nodig) en aan tafel voor de lunch. De kinderen wassen zelf hun handen of wij helpen ze met een washandje. De grotere kinderen mogen zelf boter op hun brood smeren. We wachten op elkaar tot iedereen een boterham heeft. We zingen het eet- en drinkliedje en dan kunnen we gaan eten. Na het eten en drinken poetsen we de handen en het gezicht met een washandje en sluiten we af met een vast liedje.
12.30-12.45 uur	Tijd voor een tweede verschoonronde (zie 10.00-10.15 uur).
12.45-14.30 uur	Kinderen die één keer slapen, gaan naar bed. Ze worden gestimuleerd zichzelf uit te kleden. Voor alle kinderen die wakker zijn, is er tijd voor activiteiten. In de groep of buiten. Vrij spel is ook mogelijk. De pedagogisch professionals hebben om de beurt pauze.
14.30-15.15 uur	De kinderen die geslapen hebben, worden wakker. Ze mogen naar de wc en/of krijgen een schone luier.
15.15-15.30 uur	Samen met de kinderen opruimen. We zingen het opruimliedje.
15.30-16.00 uur	Aan tafel om liedjes te zingen, een boek te lezen, verjaardag te vieren, et cetera. We zingen het eet- en drinkliedje. Er wordt een gezond tussendoortje gegeten en (kinder)thee gedronken. We poetsen de handen en het gezicht met een washandje. We sluiten af met een vast liedje. Kinderen die twee keer slapen gaan naar bed.
16.00-16.30 uur	Er wordt eventueel nog een kleine activiteit aangeboden of we gaan lekker buiten spelen of vrij spel binnen.
16.30-18.30 uur	In deze tijd mogen de kinderen vrij ontdekken. We kijken naar het weer of we binnen of buiten afsluiten. Tussendoor worden er kinderen opgehaald. Op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag worden de groepen rond 17.45-18.00 weer samengevoegd als het kindaantal het toelaat. Op vrijdag kan de groep al rond 17:30 uur worden samengevoegd (er zijn dan maar 2 groepen open).

2.3 Mentorschap

Op onze locatie werken we met mentorschap. Ieder kind wordt gekoppeld aan een pedagogisch professional die vast op de groep van het kind werkt. Tijdens de intake wordt opvoeders verteld wie de mentor is van hun kind. Ook is de naam van de mentor vermeld in de informatie-app voor opvoeders. Ons uitgangspunt is dat de mentor het intakegesprek doet. Als de mentor niet zelf het intakegesprek heeft gedaan neemt hij/zij het initiatief voor een nader kennismakingsgesprek met de opvoeders in de eerste weken na de start van hun kind op de groep.

Ook aan het kind zelf wordt duidelijk gemaakt wie zijn of haar mentor is. Op de BSO kan de mentor dit zelf uitleggen als het kind mee komt met de opvoeders voor het intakegesprek of tijdens de eerste paar keren dat het kind naar de BSO komt. De mentor maakt actief contact met het kind en legt uit wat het kind van de mentor kan verwachten. Ook wordt verteld dat de mentor met zijn of haar opvoeders contact houdt over hoe het met hem of haar gaat op de BSO. Voor de kinderen op het kinderdagverblijf zorgt de mentor voor extra individuele contactmomenten met het kind, bijv. tijdens de verzorging. Zodat het kind de mentor leert kennen en vertrouwen én de mentor het kind leert kennen.

Uitgangspunt is dat de mentor bij voorkeur twee, maar tenminste één dag per week op de groep van de mentorkinderen is ingepland. De mentor onderhoudt intensief contact met haar directe collega's en krijgt zo nodig een overdracht van bijzonderheden van de kinderen van wie hij/zij mentor is.

De mentor onderhoudt de contacten met de opvoeders van de kinderen van wie hij/zij mentor is. Op verzoek van opvoeders, maar ook op eigen initiatief bespreekt de mentor met de opvoeders hoe het gaat met hun kind. Of het kind zich prettig en veilig voelt in de groep en op onze locatie en hoe het kind zich gedraagt en ontwikkelt.

De mentor brengt één keer (BSO) of twee keer (KDV) per jaar het welbevinden en de ontwikkeling van ieder kind in beeld. Op het KDV wordt de ontwikkeling in KIJK! 0-7 geregistreerd en op de BSO gebruiken we 'Kijken naar kinderen' (zie paragraaf 4.1 Observeren van welbevinden en ontwikkeling). De mentor nodigt de opvoeders tenminste één keer per jaar uit voor een gesprek over hun kind.

De mentor kan tijdens de 6-wekelijkse kindbespreking met de directe collega's op de groep zijn/haar mentorkinderen inbrengen. De mentor vertelt hoe hij/zij het kind ervaart op de groep en vraagt om aanvullende informatie van de collega's.

De mentor is verantwoordelijk voor de overdracht van 4-jarigen naar de basisschool (zie paragraaf 2.5 Overdracht).

Als er tussentijds dingen in het gedrag of de ontwikkeling van het kind opvallen, wordt dit in eerste instantie door de mentor besproken met de opvoeders. Indien gewenst kan de directeur van onze locatie aansluiten bij dit gesprek. De directeur neemt de verantwoordelijkheid van de mentor over als er samen met opvoeders vervolgstappen in zorg en ondersteuning nodig zijn. De mentor blijft natuurlijk betrokken, zie paragraaf 4.2 Vroegsignalering.

2.4 Intake, wennen en doorstromen (binnen de locatie)

De rondleiding en intake zijn de eerste contactmomenten van opvoeders met de locatie. De directeur en de mentor (evt. een collega) leggen dan samen de basis voor partnerschap met opvoeders. Naast de informatie die opvoeders bij de intake krijgen over hoe wij werken, vinden we het belangrijk om echt in gesprek te zijn met de opvoeders. We geven ze de ruimte om te vertellen over hun kind, de thuissituatie en zaken die zij belangrijk vinden in de opvoeding en binnen de kinderopvang. Dit geeft waardevolle informatie voor je omgang met het kind in de groep én de samenwerking met opvoeders. Ook kunnen we met deze informatie het wennen van het kind zo passend mogelijk organiseren.

Kinderen kunnen in overleg met opvoeders een aantal dagdelen komen wennen en kunnen dan bijvoorbeeld knuffels of foto's meenemen. Bij doorstroom naar een andere groep of naar de BSO doen we dat zo geleidelijk mogelijk en betrekken daar kind en opvoeder actief bij door dit vooraf en achteraf te bespreken. Samen met de pedagogisch professional gaat het kind vanuit de eigen groep verschillende keren een kijkje nemen in de nieuwe groep. Het kind kan aansluiten bij een activiteit die gepland staat en zo de nieuwe omgeving, de kinderen en de pedagogisch professionals leren kennen, waardoor de overgang naar de nieuwe groep minder groot is.

2.5 Overdracht

Schriftelijke overdracht naar de basisschool

De mentor van het kind nodigt opvoeders uit voor een eindgesprek waarin de laatste observaties in KIJK! 0-7 en de overdracht naar school worden besproken. Bij dit gesprek printen we de rapportage voor de opvoeders uit met *alle* registraties, inclusief de opmerkingen bij de *laatste* registratie. Als de basisschool met KIJK! 0-7 werkt wordt het kind 'verhuisd' binnen KIJK! 0-7. De school kan de registratie ophalen en inkijken. Als de basisschool niet met KIJK! 0-7 werkt wordt de laatste KIJK! 0-7-rapportage als overdracht uitgeprint en aan opvoeders meegegeven om met school te delen of met toestemming van opvoeders door ons op school afgegeven of opgestuurd. Dit alles alleen met schriftelijke toestemming van de opvoeders.

Warme overdracht aan de basisschool

Naast de schriftelijke overdracht doen we een warme (mondelling) overdracht voor kinderen die bij ons en mogelijk ook op school extra ondersteuning nodig hebben in gedrag en/of ontwikkeling; in het bijzonder de taalontwikkeling. Denk hierbij echter ook aan kinderen met een mogelijke ontwikkelingsvoorsprong. Natuurlijk altijd met medeweten en toestemming van opvoeders.

Overdracht aan de BSO of kinderopvang

Pedagogisch professionals van de kinderopvang (bij voorkeur de mentor) kunnen in het eindgesprek met opvoeders waarin de overdracht wordt besproken, navragen of een kind gebruik gaat maken van de BSO of een andere kinderopvang. Als dit zo is dan wordt aan opvoeders voorgelegd om ook een overdracht aan de BSO of het nieuwe kinderopvang te doen, om de start voor het kind zo goed mogelijk te laten verlopen. Dit kan bijvoorbeeld met een geprinte rapportage van KIJK! 0-7 en/of eventueel een mondelinge toelichting. De wijze van overdracht gaat in overleg met opvoeders en alleen met hun toestemming.

Overdracht naar een ander kinderopvang, dat met KIJK! werkt:

Als het kinderopvang met KIJK! 0-7 werkt, wordt het kind 'verhuisd' binnen KIJK! 0-7. De school kan de registratie ophalen en inkijken.

Overdracht naar de BSO of een ander kinderopvang, dat niet met KIJK! 0-7 werkt:

- De pedagogisch professional kan de KIJK! 0-7 rapportage meegeven aan de opvoeders tijdens het eindgesprek zodat zij die zelf op de kinderopvang of de BSO kunnen afgeven.
- De pedagogisch professional kan de KIJK! 0-7 rapportage opsturen naar de kinderopvang of de BSO óf persoonlijk afgeven met een mondelinge toelichting.

Als onze BSO geen overdracht heeft ontvangen van een nieuw gestarte 4-jarige, vraagt de mentor van de BSO bij het kennismakingsgesprek met opvoeders of het kind op de kinderopvang heeft gezeten en zo ja hoe dit is gegaan en of er een overdracht is voor de BSO. Dit om de start op de BSO zo goed mogelijk te laten verlopen. De mentor kan dan meteen uitleg geven hoe het welbevinden en de ontwikkeling van het kind op de BSO wordt gevolgd.

2.6 Vierogenprincipe

Op ons kinderopvang en/of peuteropvang voor 0- tot 4-jarigen/2-4 jarigen zorgen we ervoor dat er altijd een tweede volwassene mee kan kijken of luisteren met een pedagogisch professional als deze alleen op de groep werkt of alleen met een kind of een groepje kinderen is. Hoe we dit concreet doen is uitgewerkt in ons beleid Veiligheid en Gezondheid.

2.7 Buiten slapen

In onze tuin staat een overkapping met daarin 3 (dubbele) buitenbedjes. We bieden kinderen tot 3 jaar de mogelijkheid om buiten te slapen. We hebben hiervoor de checklist "Veilig Buiten Slapen"

gebruikt en houden ons aan "de voorwaarden voor buiten slapen" (beiden op te vragen bij de directeur).

De bedjes staan onder een overkapping in de tuin, zichtbaar vanuit de groep Honingbijtjes. Wordt er een kindje van een andere groep in een buitenbedje gelegd, dan attenderen we de pedagogisch professionals van de Honingbijtjes daarop en houden zij het kindje in de gaten. Tevens maken we gebruik van een babyfoon.

Onze tuin grenst aan een bosgebied; kinderen kunnen de blaadjes horen ruisen en de vogels zingen. Frisse lucht is goed voor de longen en zorgt voor een goede en diepe slaap. We bespreken met ouders de mogelijkheid om buiten te slapen en vertellen hun onze richtlijnen, uitgangspunten en voorwaarden (vastgelegd in ons Veilig Slapen Protocol). Deze bedjes worden alleen gebruikt bij schriftelijke toestemming van de ouders. Dit wordt bij de intake besproken, maar kan op een later tijdstip altijd veranderd worden.

3 VE op ons kinderdagverblijf

Op onze locatie werken we met onderdelen van het VE-programma Startblokken. Onze gemeente is geen VE-gemeente, er is geen extra subsidie voor VE-activiteiten. Wel hebben pedagogisch professionals enkele jaren geleden een training gevolgd in het werken met onderdelen van deze VE-methode.

We vangen maximaal 16 kinderen op in een peuterwerkgroep. We volgen de BKR (Beroepskracht-kind-ratio): 1 pedagogisch professional met maximaal 8 kinderen. Als we meer dan 8 kinderen opvangen wordt de groep begeleid door 2 gediplomeerde professionals.

Voor de voorschoolse educatie gebruiken we een programma waarin op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling wordt gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Op onze locatie werken we met Startblokken

Naast doelgerichte activiteiten, afgestemd op de interesses en behoeften van de kinderen is er gedurende de hele dag veel aandacht voor ontwikkelingskansen. Dit is terug te zien tijdens bijvoorbeeld de tafelmomenten, de pedagogisch professional voert gesprekjes met de kinderen en heeft een actieve rol in het praten en uitleggen. Andere momenten waarop wij bewust bezig zijn met de taalontwikkeling is tijdens voorlezen, liedjes en versjes. Tijdens spel en vaste momenten in het dagritme is er ruimte voor intensief contact (sociaal emotioneel), gerichte aandacht voor motoriek (bv. zelf helpen met uit- en aankleden bij verschonen) en rekenontwikkeling (bv. fruit tellen, materiaal sorteren bij het opruimen). Op deze manier stimuleren we de brede ontwikkeling, de kinderen krijgen zo een goede start op de basisschool.

Als het tijd is om te lunchen, dekken we samen met de kinderen de tafel. Er wordt samen bekeken wat er op de tafel moet staan om boterhammen te kunnen eten.

We gaan samen op ontdekkingsreis, de pedagogisch professional laat de kinderen nadenken over wat er op tafel komt om te kunnen eten.

"Boter voor op de boterham, een mandje voor het brood, waar hebben we trek in? Lekker en ook gezond? Staat alles in de koelkast? Waar staan de bordjes ook alweer en hoeveel kinderen hebben we? Hebben we dan genoeg bekers? Mogen alle kinderen alles eten en drinken?"

We werken in dit voorbeeld aan de ontluikende gecijferdheid, de spraak-taalontwikkeling en de sociaal emotionele ontwikkeling.

Na het fruit eten wassen de kinderen hun handen aan de wastafel. De kinderen die zindelijk zijn gaan zelfstandig naar het toilet en krijgen hulp indien nodig. De kinderen die nog aan het oefenen zijn krijgen wat meer begeleiding met het toiletbezoek.

We gebruiken deze momenten om de zelfstandigheid van de kinderen te stimuleren en houden rekening met de autonomie van de kinderen. We stimuleren de kinderen om zindelijk te worden en leren ze dat je soms op je beurt moet wachten en hoe je nu precies je handen wast. Dit vraagt iets van de cognitieve ontwikkeling van een kind: "...hoe doe je dat, in welke volgorde...?". Maar ook van de fijne motoriek: verfijnde bewegingen om naar het toilet te kunnen en handen te wassen. De sociaal-emotionele ontwikkeling komt ook aanbod, het kind is trots op eigen prestaties en laat dat zien en krijgt steeds meer controle over zichzelf.

4 Welbevinden en ontwikkeling

4.1 Observeren van welbevinden en ontwikkeling

Kinderdagverblijf 0-4/Peuteropvang 2-4

Goed kijken naar kinderen levert veel op. Door naar het gedrag van kinderen te kijken, hoe zij zich laten zien, wat ze doen en de taal die ze gebruiken, kunnen we beoordelen welke betekenis de kinderen geven aan de activiteit en wat de volgende stap in hun ontwikkeling is.

Op onze locatie werken we met KIIJK! 0-7; een landelijk erkend kindvolgsysteem voor welbevinden en ontwikkeling waarmee we onze kinderen tot 4 jaar observeren. Met behulp van KIIJK! 0-7 observeren we op een systematische wijze verschillende aspecten van het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen. We observeren of een kind goed in zijn vel zit, of het zich betrokken en uitgedaagd voelt door verschillende activiteiten én of er signalen zijn die wijzen op een risico voor de ontwikkeling. Aan de hand van een aantal ontwikkelingslijnen maken we zichtbaar wat het kind al kan en weet én welke volgende stap in zijn/haar ontwikkeling mogelijk is. Elke dag maken we observatieaantekeningen en twee keer per jaar maken we van alle kinderen een volledige ontwikkelingsregistratie.

Dit doen we in *april* en in *oktober*. We zetten aantekeningen bij de ontwikkelingslijnen waarin de ontwikkeling 4 maanden of meer afwijkt van de kalenderleeftijd. Daarna sluiten we de registratie af.

Eenmaal per jaar voeren we aansluitend op een registratie een kort gesprek met de opvoeders. We geven de rapportage (zonder registraties) na het gesprek met opvoeders mee naar huis. Als er geen gesprek heeft plaatsgevonden kunnen we de rapportage met een mondelinge toelichting meegeven. Indien nodig of gewenst, bijvoorbeeld als het kind opvalt in gedrag en/of ontwikkeling, nodigen we de opvoeders uit voor een vervolgesprek waarin we dit rustig kunnen bespreken. De laatste registratie vindt plaats rond de leeftijd van 3 jaar en 6 tot 9 maanden. Voor meer informatie rondom dit eindgesprek met de opvoeders verwijzen we naar paragraaf 2.5 Overdracht.

4.2 Vroegsignalering

Hieronder is beschreven hoe wij bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen of andere problemen signaleren en opvoeders kunnen doorverwijzen naar passende instanties die hierbij verdere ondersteuning kunnen bieden. Het kan gaan om opvallend gedrag of zorg over een mogelijke achterstand in de ontwikkeling. Maar ook een mogelijke ontwikkelingsvoorsprong kan extra aandacht vragen van ons en de opvoeders. In deze paragraaf hebben we beschreven hoe de pedagogisch professionals zijn toegerust voor deze taak en op welke wijze zij daarbij worden ondersteund. We verwijzen naar het Protocol Kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte van onze organisatie. We leggen alle stappen vast in het kinddossier dat we van ieder kind hebben.

We bespreken de mogelijkheden van zorg en opvang voor kinderen die ons opvallen in gedrag en/of ontwikkeling met opvoeders en met elkaar als team. We hanteren 3 criteria:

1. Welzijn en ontwikkelingskansen voor het kind in deze groep (is het gebaat bij reguliere groepsopvang en voelt het zich veilig en gezien in de groep).
2. Welzijn en ontwikkelingskansen voor de andere kinderen uit de groep waarin het kind geplaatst is (groepsamenstelling, voldoende aandacht voor het groepsproces, voldoende individuele aandacht voor alle kinderen).
3. De praktische mogelijkheden en de vaardigheden van het team (competenties en stabiliteit van pedagogisch professionals om het kind te begeleiden in de groep met de andere kinderen).

We hebben regelmatig kindbespreking op groepsniveau waarin we (bijzonderheden van) kinderen met elkaar bespreken. Als een pedagogisch professional merkt dat een kind opvallend gedrag vertoont, bijzonderheden in de ontwikkeling laat zien en/of specifieke zorg nodig heeft, bespreekt hij/zij dit zo spoedig mogelijk met de opvoeders. Bijvoorbeeld tijdens de mondelinge overdracht bij haal- en brengmomenten. En indien mogelijk natuurlijk met het kind zelf. Er kan altijd een aparte afspraak gemaakt worden voor een gesprek met opvoeders.

Na overleg met de opvoeders, met collega's en met de directeur gaan we gericht observeren met ons observatie-instrument (bijv. KIJK! 0-7 incl. extra observatielijsten, Kijken naar Kinderen, IKO-formulier), waarbij we ons steeds afvragen wat de functie en betekenis kan zijn van het gedrag wat het kind laat zien. Dit wordt natuurlijk weer besproken met de opvoeders. De directeur (bege)leidt deze gesprekken met de opvoeders. Doel is altijd: afspraken maken hoe we het kind kunnen opvangen in de groep en hoe we opvoeders kunnen ondersteunen bij het zoeken naar gespecialiseerde hulp, als dat nodig lijkt.

Als de zorgen blijven en de gekozen oplossingen en afspraken onvoldoende effectief zijn, kan de directeur, met instemming van de opvoeders, de zorgen met collega-deskundigen binnen de organisatie bespreken in een Intern Kindgericht Overleg (IKO). De opvoeders kunnen aansluiten bij dit gesprek.

Vanuit het IKO maken we verdere afspraken over hoe we het kind kunnen opvangen en wat opvoeders en wij als opvang nog kunnen doen, bijvoorbeeld video-opnames op de groep/thuis of observaties door andere (externe) deskundigen. We bespreken ook hoe we kunnen ondersteunen bij eventuele verwijzing naar bijvoorbeeld Loket Vroeghulp, het consultatiebureau, de GGD of maatschappelijk werk. De directeur van de locatie houdt de regie en blijft het eerste aanspreekpunt voor team, opvoeders en hulpverlening.

Aan elke locatie is een jeugdverpleegkundige van de GGD gekoppeld. De jeugdverpleegkundige is het eerste externe aanspreekpunt bij vragen of zorgen rondom kinderen. De jeugdverpleegkundige heeft alle kinderen in beeld, kent de scholen, de wijk en de sociale kaart en heeft korte lijnen met scholen en hulpverlenende instanties. Zij kan toeleiden naar passende zorg en ondersteuning waar nodig.

We sluiten aan bij de gemeentelijke zorgstructuur en we werken samen met de school. Op de basisschool komt regelmatig een wijk-ondersteuningsteam bij elkaar om kinderen met een zorg- en/of een ondersteuningsvraag te bespreken: Het ZOT. Daarin zitten GGD en IMW-medewerkers samen met de leerkracht, de IB-er van school en de opvoeders aan tafel. Ook ondersteuningsvragen voor kinderen van onze locatie kunnen in het ondersteuningsteam worden ingebracht en besproken. De directeur van ons locatie of een pedagogisch professional kan dan samen met opvoeders deelnemen aan dit overleg.

5 Opvoeders

5.1 Informatie voor opvoeders

Wij informeren opvoeders schriftelijk; via de informatie-app voor opvoeders, de website, digitale nieuwsbrieven en de informatieborden. Mondeling informeren we via de oudercommissie en via diverse contactmomenten, zoals bij rondleidingen, intakegesprekken, bij de breng- en haalmomenten en in de individuele kindbesprekingen. Indien nodig kan er altijd een extra gesprek worden georganiseerd.

Voor meer informatie verwijzen we opvoeders naar de voetnoot op onze website <https://groenewereld-luchtkasteel.nl>

5.2 Aanvraag extra dagdelen

Extra opvang is in principe niet mogelijk. Extra opvang is mogelijk als er ruimte is in de groep en er geen extra inzet van personeel nodig is. Er wordt samen met de opvoeders bekeken of deze extra opvang mogelijk is op de groep of op een ander groep. Er wordt bekeken:

- of er vriendjes zijn;
- of er bekende pedagogisch professionals voor het kind aanwezig zijn (op de dag dat er extra opvang noodzakelijk is);
- en als laatste wordt tussen opvoeders en pedagogisch professionals afgestemd wie het kind opvangt, wie er op de groep staat, wat belangrijke aandachtspunten zijn voor het kind en of er bijzonderheden zijn.

Extra dagdelen worden aangevraagd via de informatie-app voor opvoeders. De eerste twee dagdelen van extra opvang zijn gratis. Ook deze twee gratis dagdelen worden vermeld op de factuur, zodat voor beide partijen duidelijk is wanneer deze dagdelen zijn opgenomen gedurende het kalenderjaar.

5.3 Ruilen

Ruilen is in principe niet mogelijk. Ruilen zien wij als een service en is alleen mogelijk als er ruimte is in de groep en er geen extra inzet van personeel nodig is. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend. Er wordt samen met de opvoeders bekeken of ruilen mogelijk is op de groep of op een ander groep. Er wordt bekeken:

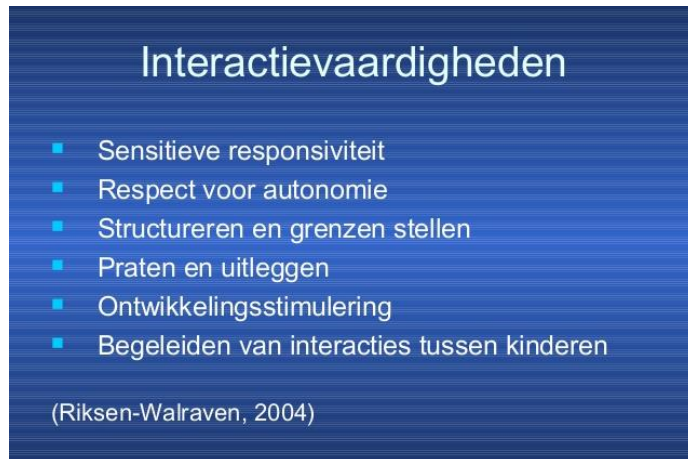
- of er vriendjes zijn,
- of er bekende pedagogisch professionals voor het kind aanwezig zijn op de ruildag en als laatste wordt tussen opvoeders en pedagogisch professionals afgestemd wie het kind opvangt, wie er op de groep staat, wat belangrijke aandachtspunten zijn voor het kind en of er bijzonderheden zijn.

6 Pedagogische kwaliteit

6.1 Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach

Wij verhogen de pedagogische kwaliteit door structureel in te zetten op coaching en beleid.

Binnen onze locaties krijgt dit inhoud door enerzijds het vormgeven, evalueren en implementeren van het pedagogisch beleid en anderzijds het verhogen van de pedagogische kwaliteit door coaching van de pedagogisch professionals, waarbij de interactievaardigheden de basis vormen.

Het pedagogisch beleid omvat al het beleid dat raakt aan de pedagogische praktijk. Hierbij is er aandacht voor het bewaken en invoeren van beleid, zodat iedere medewerker werkt volgens onze pedagogische visie.

De pedagogisch beleidsmedewerker/coach maakt een coachplan en bespreekt dit regelmatig met de directeur. In dit coachplan is inzichtelijk hoe alle pedagogisch professionals op onze locatie worden gecoacht. De coaching van de pedagogisch professionals vindt structureel plaats binnen onze overlegstructuur en op de groep door het geven van voorbeelden, tips en nadere uitleg in het contact met kinderen, opvoeders en collega's en bij de dagelijkse praktijk

Uren inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Jaarlijks moet de ureninzet van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach worden bepaald en vastgelegd in dit pedagogisch locatiebeleid en in het opleidingsplan. De berekening is opvraagbaar bij de directeur van de locatie. Voor deze berekening is een verplichte rekenformule gebruikt:

- 10 uur per FTE voor coaching van pedagogisch professionals
- 50 uur per locatie voor beleidsondersteunende taken
- 10 uur per peuter met VE-indicatie per jaar

Kinderdagverblijf of peuteropvang:

160 uren per jaar op ons kinderdagverblijf. Deze uren worden verdeeld (veelal wekelijks) ingezet gedurende het jaar voor alle pedagogisch professionals.

Er kunnen in de praktijk meer uren coaching worden ingezet dan de minimaal verplichte uren vanuit de wet. Bijvoorbeeld vanwege gemeente-afspraken of pedagogisch inhoudelijke redenen. De inzet per locatie is in het opleidingsplan en het coachplan van elke locatie nader uitgewerkt.

De pedagogisch beleidsmedewerker/coach maakt het coachplan en bespreekt dit regelmatig met de directeur. In dit coachplan is inzichtelijk hoe en waarin alle pedagogisch professionals op de locatie worden gecoacht. Uiteraard voldoet de pedagogisch beleidsmedewerker/coach aan de kwalificatie-eisen om deze rol te kunnen vervullen.

Alle pedagogisch professionals kunnen met al hun vragen terecht bij de coach. De coach sluit aan bij teamvergaderingen, waarbij zij ook zelf punten aandraagt om te bespreken. De coach sluit aan bij de kind-overleggen met de GGD (Gemeentelijke Gezondheidsdienst) en denkt en kijkt mee op alle groepen. Ook kan de coach videobeelden inzetten om met de pedagogisch professionals naar

specifieke situaties en het pedagogisch handelen te kijken. De coach sluit aan bij themavoorbereidingen en bespreekt met de pedagogisch professionals de KIIK-registraties.

De coach houdt een logboek bij waarin wordt beschreven op welke datum wie coaching ontvangen heeft op welk onderwerp.

6.2 Pedagogisch praktijk in Beeld – PiB

We werken met de monitor Pedagogische praktijk in Beeld, de PiB. Met de PiB kijken we naar de pedagogische kwaliteit die de kinderen ontvangen. Met de PiB observeren en evalueren we structureel de pedagogische kwaliteit op de groepen en van de locatie.

Dit jaar observeren de directeur en de pedagogisch beleidsmedewerker/coach twee pijlers van de volgende pijlers:

- Emotionele veiligheid
- Persoonlijke competentie
- Sociale competentie
- Overdracht van waarden en normen

Na analyse bespreekt de pedagogisch beleidsmedewerker/coach (en evt. de directeur) de positieve punten en ontwikkelpunten met de pedagogisch professionals in een groepsoverleg. Samen stellen we een ontwikkelplan op. De pedagogisch professionals gaan hiermee aan de slag op de groep, de coach ondersteunt daarbij. Zo werken we samen aan verbetering van de pedagogische kwaliteit en de ontwikkeling van de pedagogisch professionals. Voor de verdere uitwerking verwijzen we naar ons opleidingsplan.

7 Op ontdekking

7.1 Open deurenbeleid

Onze visie op het open deurenbeleid is tweeledig:

Ten eerste biedt het een meer natuurlijke afspiegeling van de belevingswereld van het kind. Er mag, net als thuis, in diverse ruimtes gespeeld worden en zodoende krijgen kinderen meer kansen om de wereld om zich heen te ontdekken. Zij maken kennis met meerdere activiteiten en spelen met ander spel materiaal dan op de eigen groep. Ook komen kinderen in contact met kinderen uit andere groepen.

Ten tweede zorgt het open deurenbeleid ervoor dat doorstroom naar of tijdelijke opvang in een andere groep voor kinderen makkelijker wordt. Kinderen kennen de andere ruimtes, kinderen en pedagogisch professionals. Op onze locatie hebben wij het open deurenbeleid als volgt vorm gegeven:

Dreumesen en peuters kunnen tijdens het speelblok in de ochtend en het speelblok in de middag hun eigen groep verlaten om aan activiteiten deel te nemen in de centrale hal. De activiteiten zijn gericht op het thema waar we op dat moment mee bezig zijn. Er is een atelier met kliederkladderwand, een grove motoriekruimte waar o.a. yogalessen en dans- en muziekworkshops worden gehouden en een winkeltje en kinderkeuken waar samen met de kinderen gekookt kan worden.

De hal is tevens een ruimte die gebruikt wordt met speciale gezamenlijke activiteiten zoals Sinterklaas, het Voorleesontbijt, ouderavonden etc.

7.2 Locatie-overstijgend opvangen

We verstaan onder locatie-overstijgend opvangen dat kinderen op meerdere locaties van onze organisatie kunnen worden opgevangen. Bijvoorbeeld tijdens vakanties, op rustige dagen, tijdens schoolvrije dagen of tijdens periodieke verbouwingen, renovaties en onderhoud van de vaste eigen locatie. Op deze manier kunnen we de kinderen altijd een zinvolle en fijne (mid)dag bieden met andere kinderen om te spelen.

Deze mogelijkheid is in het contract tussen opvoeder en directeur van onze locatie opgenomen met vermelding van de verschillende situaties waarin we locatie overstijgend opvangen. Het betreft altijd tijdelijke, vooraf geplande situaties waarover opvoeders geïnformeerd zijn.

7.3 Uitstapjes

Wij kunnen ook uitstapjes voor kinderen bieden op een andere locatie zonder dat dit in het opvangcontract is opgenomen. Zie de paragraaf 'uitstapjes' in ons protocol Vervoer.

Opvoeders worden altijd geïnformeerd over activiteiten die we willen gaan doen op een andere locatie. Dit kan bijvoorbeeld via onze informatie-app voor opvoeders, in een nieuwsbrief of vakantieplanning.

8 De beroepskracht-kind-ratio (BKR)

8.1 Gelegitimeerd afwijken van de beroepskracht-kind-ratio

Wij houden ons aan de wettelijke kwaliteitseisen voor het aantal pedagogisch professionals op de groep in verhouding tot het aantal kinderen. Dit is de *beroepskracht-kind-ratio*, afgekort BKR.

De wet biedt onder bepaalde voorwaarden de mogelijkheid om minder pedagogisch professionals in te zetten dan volgens de BKR is bepaald. Tot maximaal 50% van de benodigde personeelsinzet per opvangdag. Dit is: *gelegitimeerd afwijken van de beroepskracht-kind-ratio* (BKR). Opvoeders ontvangen hier informatie over tijdens het intakegesprek.

Kinderdagverblijf

Omdat we van 07.30 tot 18.30 uur geopend zijn biedt de Wet Kinderopvang ons de mogelijkheid om maximaal 3 uur per dag minder pedagogisch professionals in te zetten dan volgens de BKR is bepaald.

Wij maken op onze locatie gebruik van deze mogelijkheid zodat er ruimte is voor pauzes van maximaal 1 uur van onze pedagogisch professionals. Waarbij maximaal 50% minder pedagogisch professionals op de groepen werken. Deze pauzetijden vallen vaak samen met de slaaptijden van meerdere kinderen op ons kinderdagverblijf. En de rusttijden van de dreumesen en peuters. We passen het dagprogramma op die momenten aan en zorgen voor rust in de groep.

Niet alle kinderen worden op dezelfde tijd gebracht of opgehaald. Daarom kunnen wij bij de start en de afronding van de dag maximaal een half uur met maximaal 50% minder pedagogisch professionals op de groepen werken. De groepen werken op deze momenten altijd intensief samen en de pedagogisch professionals hebben extra oog voor elkaar.

Om op een verantwoorde wijze gelegitimeerd af te kunnen wijken van de BKR kunnen we groepen samenvoegen en zijn er altijd bekende pedagogisch professionals op de samengevoegde groep. We zorgen voor een activiteiten aanbod waarbij de pedagogisch professional voor alle kinderen bereikbaar is en gezien kan worden. Dit doen we bijvoorbeeld door spel aan tafel aan te bieden of op bepaalde speelplekken.

We evalueren het gelegitimeerd afwijken van de BKR tenminste jaarlijks.

Voor onze reguliere personeelsdiensten en reguliere pauzetijden verwijzen we naar bijlage.

8.2 Ondersteuning in het geval van calamiteiten

Wanneer er één pedagogisch professional op de locatie aan het werk is, conform de beroepskracht-kind-ratio (BKR), is er altijd een achterwacht bereikbaar is en binnen 15 minuten aanwezig op de locatie om te ondersteunen bij calamiteiten. Hoe we dit geregeld hebben staat in ons beleid Veiligheid en Gezondheid.

Wanneer, bij aanvang of afronding van de dag en in de pauzes, één pedagogisch professional op de locatie werkt, in afwijking van de BKR, is er altijd ten minste één andere volwassene in het pand aanwezig om te ondersteuning bij calamiteiten. Hoe we dit geregeld hebben staat in ons beleidsplan Veiligheid en Gezondheid.

Het beveiligingsbedrijf ABO kan, bij hoge uitzondering, een aanvullende achterwachtfunctie voor alle locaties in Tilburg, Goirle en Gilze-Rijen vervullen tussen 7.00 uur en 8.00 uur 's morgens en 17.00 uur en 19.00 uur 's avonds. Zij zijn binnen 15 minuten ter plaatse.

9 Ondersteuning op onze locatie

Naast de vaste pedagogisch professionals werken de volgende volwassenen op onze locatie:

Directeur

Stuurt het team aan en is regelmatig op de groepen aanwezig om te coachen en te ondersteunen bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen en het versterken van de pedagogische praktijk, het werken met het kind-volgsysteem (KIJK! 0-7) en de overdracht voor 4-jarigen. Ondersteunt zo nodig bij gesprekken met opvoeders en heeft een centrale rol in gesprekken met opvoeders over opvallend gedrag en/of zorg om de ontwikkeling van een kind.

Pedagogisch beleidsmedewerker/coach

De pedagogisch beleidsmedewerker/coach is een HBO-pedagogiek geschoolde medewerker die op alle locaties de pedagogisch professionals op individueel en/of groepsniveau onder andere coacht en ondersteunt bij het werken met het VE-programma en het kind-volgsysteem (KIJK! 0-7), het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen en het versterken van de pedagogische praktijk.

Stagiaires/pedagogisch professionals in opleiding

Op onze locatie wordt regelmatig stage gelopen of zijn er pedagogisch professionals i.o. Zij volgen diverse opleidingen zoals HBO Sociaal Pedagogische Hulpverlening, HBO Pedagogiek, PABO of de MBO-opleiding voor pedagogisch professional. Gedurende hun opleiding kunnen we besluiten om stagiaires een arbeidsovereenkomst te geven om tijdens schoolvakanties of bij calamiteiten in te vallen. De CAO is hierin leidend. Stagiaires zijn gekoppeld aan een vaste groep om de stabiliteit en duidelijkheid voor de kinderen en opvoeders te kunnen waarborgen. Iedere stagiaire krijgt een collega pedagogisch professional als mentor aangewezen die hem/haar begeleidt in de dagelijkse zorg op de groep.

Stagiaires draaien zoveel mogelijk mee in het dagprogramma van de groep. Zij begeleiden de kinderen tijdens het vrije spel, assisteren en begeleiden bij activiteiten en helpen mee bij diverse huishoudelijke taken. Op de dagopvang kunnen stagiaires ook zorgtaken verrichten (voeden, verschonen, naar bed brengen en uit bed halen), maar dit doen zij nooit alleen, maar samen met een vaste pedagogisch professional. Onder toezicht van de mentor of een andere pedagogisch professional kan hij/zij diverse opdrachten uitvoeren die voor de opleiding noodzakelijk zijn.

Vrijwilligers

Het werken met vrijwilligers is een van de mogelijkheden om de pedagogisch professionals op bepaalde momenten te ondersteunen. Wij vinden het voor kinderen een verrijking om bij ons ook andere mensen te ontmoeten, naast de vaste pedagogisch professionals. Divers naar geslacht, leeftijd, opleiding en beroepservaring. Zij ondersteunen waar ze kunnen in overleg met de pedagogisch professionals bij diverse huishoudelijke taken en/of bij de voorbereiding en uitvoering

van activiteiten. Alle werkzaamheden worden altijd uitgevoerd in de nabijheid van een pedagogisch professional. Hij/zij blijft de verantwoordelijkheid houden over de dagelijkse werkzaamheden.

De pedagogisch professionals op de groep zijn het aanspreekpunt voor de vrijwilliger en zijn verantwoordelijk voor de zorg, het dagprogramma en de dagelijkse werkzaamheden. Indien nodig of gewenst is een pedagogisch professional een vast aanspreekpunt en mentor voor de vrijwilliger.

Binnen ons kinderdagverblijf zijn drie vrijwilligers werkzaam. Twee komen één of meerdere keren per week om te ondersteunen bij groene activiteiten. Je kunt hierbij denken aan het helpen verzorgen van de kippen en/of de moestuin. Maar ook een kleine groene activiteit met een paar peuters verzorgen, bijvoorbeeld samen kriebelbeestjes zoeken in de tuin. Ze zijn nooit belast met de volledige zorg van de kinderen en er is altijd een pedagogisch professional in de buurt. De derde vrijwilliger help met huishoudelijke taken en is nooit belast met de zorg van kinderen.

Huishoudelijk medewerker met als belangrijkste taken

De huishoudelijk medewerkster komt dagelijks de vloeren stofzuigen, dweilen en alle wc's schoonmaken. Dit gebeurt voor openingstijden.

Tuinman met als belangrijkste taak

We werken met interne vaste krachten voor ons onderhoud. Deze komen één keer in de drie weken langs voor klusjes. Je kunt hierbij denken aan, het maken van speelgoed, de deuren smeren etc.

Vast onderhoudspersoneel

We werken met interne vaste krachten voor ons onderhoud. Deze komen één keer in de drie weken langs voor klusjes. Je kunt hierbij denken aan, het maken van speelgoed, de deuren smeren etc.

Workshopbegeleiders

Geregeld komt er een dans- of muzikjuf een les verzorgen voor onze dreumesen/peuters. De lessen duren gemiddeld een half uur tot drie kwartier. Tijdens deze activiteiten is er altijd minimaal één pedagogisch professional die mee doet met de activiteit

Bijlage 1 Kinderdagverblijf

Groep Vuurvliegjes	Rooster	Pauze
<i>Ma, di, do en vrij</i>		
Pedagogisch professional 1	7.30 uur-17.00 uur	13.00 uur-14.00 uur
Pedagogisch professional 2	8.30 uur-18.30 uur	14.00 uur-15.00 uur
<i>Woe</i>		
Pedagogisch professional 1	7.30 uur-17.00 uur	13.00 uur-14.00 uur
Pedagogisch professional 2	9.00 uur-18.30 uur	14.00 uur-15.00 uur

Groep Honningbijtjes	Rooster	Pauze
<i>Ma en di</i>		
Pedagogisch professional 1	7.45 uur-17.00 uur	13.00 uur-14.00 uur
Pedagogisch professional 2	9.00 uur-18.30 uur	14.00 uur-15.00 uur
<i>Wo, do en vrij</i>		
Pedagogisch professional 1	7.30 uur-17.00 uur	13.00 uur-14.00 uur
Pedagogisch professional 2	9.00 uur-18.30 uur	14.00 uur-15.00 uur

Groep Boomkevertjes	Rooster	Pauze
<i>Ma en di</i>		
Pedagogisch professional 1	7.30 uur-17.00 uur	13.00 uur-14.00 uur
Pedagogisch professional 2	9.00 uur-18.30 uur	14.00 uur-15.00 uur
<i>Wo en do</i>		
Pedagogisch professional 1	8.00 uur-17.00 uur	13.00 uur-14.00 uur
Pedagogisch professional 2	9.00 uur-18.30 uur	14.00 uur-15.00 uur

Bijlage 2 Dierenbeleid Kinderdagverblijf Luchtkasteel

Inleiding

Op het Luchtkasteel hebben we drie krielkippen. De kippen hebben een verblijf in de tuin. Dit hok heeft een binnenhok, een leghok en een buitenren. Uit onderzoek is gebleken dat dieren een positief effect hebben op kinderen. Huisdieren zijn vaak een onvoorwaardelijke vriend, ze stimuleren sociaal gedrag en zelfs taalvaardigheid, doen de hartslag verlagen, zijn goed voor het immuunsysteem, bieden vertrouwen, helpen kinderen bij het ontdekken hoe lichaamstaal werkt en dat geboorte en dood deel zijn van de levenscyclus. Kortom, de lijst voordelen is lang!

Op het Luchtkasteel vinden we buiten spelen erg belangrijk. We hebben een grote ontdektuin en gaan elke dag lekker naar buiten. We vinden het belangrijk dat kinderen leren om op een respectvolle manier met planten en dieren om te gaan. Door o.a. samen te zorgen voor planten (moestuin) en dieren (kippen) kunnen kinderen dit leren.

Ondanks al deze voordelen kleeft er ook een nadeel aan: kinderen kunnen ziek worden van dieren. Infectieziekten die van dier op mens worden overgedragen worden zoönosen genoemd. Het is daarom belangrijk dat we de kans op besmetting met verwekkers van zoönosen zo klein mogelijk houden.

Gezondheid en Hygiëne

We volgen de hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang. In hoofdstuk 9 ((huis)dieren, ongewenste dieren en agrarisch verblijf) vinden we richtlijnen om hygiënisch te werken op dierenverblijfplaatsen en zo de verspreiding van ziekteverwekkers zo klein mogelijk te houden. Ook hebben we de "code voor hygiëne op kinderboerderijen in Nederland" en het document van de GGD: "Agrarische kinderopvang? Gezond en Veilig!" als naslagwerken bestudeerd. Om de risico's zo klein mogelijk te maken hebben we gedragsregels opgesteld die bekend zijn bij al onze medewerkers. We zorgen ervoor dat de regels goed worden nageleefd.

Regels en afspraken voor de dagelijkse verzorging van onze kipjes:

- Op een speelse manier leren we de kinderen hoe zij moeten omgaan met de kippen om aanvallen/pikken te voorkomen. We leren ze bijvoorbeeld dat we ons altijd rustig gedragen bij de kippen.
- Er is altijd toezicht van een pedagogisch professional als de kinderen in contact zijn met de kippen.
- De kippen verblijven buiten in een goed afgesloten verblijf. De kinderen mogen niet zelf het hok openmaken.
- De kinderen kunnen tijdens het buitenspelen rondom het verblijf, de kippen zien.
- De pedagogisch professionals hebben kennis van de kippen en kennen de risico's van de omgang met de kippen. Ze letten goed op hoe de kinderen met de kippen omgaan.
- De pedagogisch professionals zien signalen van onrust bij de kippen en weten op de juiste manier te handelen en de kippen zo nodig te kalmeren en af te zonderen van de kinderen.
- De kinderen hebben geen direct contact met de kippen als zij dat niet willen. We stimuleren de kinderen wel om contact te maken met de kippen, maar er is geen verplichting.
- De kippen worden dagelijks verzorgd door de pedagogisch professionals. Het drinkwater wordt verschoond en de mest bij de legstok wordt verwijderd. Een keer per maand wordt het hele verblijf schoongemaakt en gedesinfecteerd. Hier worden geen kinderen bij betrokken.
- Het voer wordt binnen in afgesloten bakken bewaard.
- Elke dag geeft een pedagogisch professional samen met de kinderen die dat willen, de kipjes te eten. Ook wordt er samen gekeken of er eitjes liggen in het leghok. De kinderen mogen de eitjes rapen en in ons mandje leggen.
- De pedagogisch professionals zijn alert op signalen van de kippen die erop wijzen dat de kippen ziek zijn of niet fit. We nemen dan contact op met een dierenarts.
- We zorgen ervoor dat er altijd legkorrels in de voerbak zitten. Extra voer, zoals granen of verse fruitschillen, strooien we in de buitenren. We zorgen ervoor dat we niet teveel strooien. Eventueel voer dat blijft liggen, halen we weg om de kans op ongedierte te verkleinen.

Een besmetting met zoönosen kan komen door het aaien en knuffelen van de kippen, maar ook na een verwonding doordat de kippen kunnen pikken. Daarom hebben we gedragsregels en hygiënemaatregelen opgesteld om de verspreiding van ziekteverwekkers zo klein mogelijk te houden.

- We wassen onze handen met water en zeep na het aanraken, verzorgen en aaien van de dieren.
- We wassen onze handen met water en zeep voordat we iets gaan eten en/of drinken.
- We eten en drinken niet bij de kippen.
- De pedagogisch professional draagt laarzen als ze in de ren staat, bijvoorbeeld om deze schoon te maken.
- De pedagogisch professional draagt handschoenen als ze het kippenverblijf schoonmaakt.
- Bij een verwonding doordat een kip gepikt heeft, handelen we volgens protocol (zie verderop in dit beleid). Onze professionals zijn BHV geschoold.

Voor de rust en veiligheid voor onszelf en de kippen zijn er een aantal afspraken waar we ons ook allemaal aan houden:

- We gedragen ons rustig bij de kippen.
- We laten de kippen niet schrikken en jagen ze niet op.
- De kinderen mogen de kippen niet pakken of vasthouden. De medewerkers kunnen een kip pakken/vasthouden zodat de kinderen deze kunnen aaien.
- Eventuele medicatie voor de kippen wordt afgesloten en buiten bereik van kinderen bewaard.
- Schoonmaak- en ontsmettingsmiddelen worden afgesloten en buiten bereik van kinderen bewaard.
- Ontsmettingsmiddelen worden niet gebruikt waar kinderen bij zijn.

Algemene omgevingshygiëne:

- De pedagogisch professionals controleren dagelijks op mogelijke overlast door ongedierte en insecten.
- Voor ongediertebestrijding kunnen we contact opnemen met de Servicebalie van de Vliegbasis. Zij zorgen ervoor dat er iemand langskomt.
- We gebruiken schoonmaakmaterialen die we alleen voor de kippen gebruiken. Deze materialen staan buiten bereik van de kinderen.
- De mest van de kippen (en het overige materiaal, zoals het stro en zaagsel) wordt in een afgesloten vuilniszak in de container gegooid.

Wat te doen bij een verwonding van een kind als een kip gepikt heeft:

We hebben een EHBO-koffer op het Luchtkasteel. Deze kan gebruikt worden bij verwondingen. Verder handelen we als volgt;

- We spoelen een wond eerst goed uit met lauw water en gewone handzeep.
- We deppen de wond met een goedgekeurd wonddesinfectiemiddel.
- We dekken de wond daarna af met een pleister of een verbandgaas.
- We nemen altijd contact op met de huisarts i.v.m. eventueel gevaar op infectie en risico van een tetanusbesmetting.
- We informeren de ouders en maken verdere afspraken over eventueel ophalen en huisartsbezoek.

Zieke dieren:

- De pedagogisch professionals controleren dagelijks de kippen en het kippenhok. Een zieke kip wordt direct afgezonderd van de gezonde kippen en kinderen.
- We bellen zo snel mogelijk de dierenarts en overleggen over verdere maatregelen.
- We houden de andere kippen goed in de gaten i.v.m. besmetting en uitbraak van ziekten.
- Een dode kip halen we direct weg en bewaren we afgesloten en uit de buurt van de kinderen.

Overige informatie:

Naast het eten geven van de kipjes en de eitjes rapen, mogen de kinderen de kippen ook aaien. De pedagogisch professionals pakken geregeld een kip uit het hok. Zij houden de kip vast en de kinderen mogen de kip dan van dichtbij bekijken en/of aaien. Doordat we dit geregeld doen, zijn de kippen eraan gewend en zijn ze vrij tam. De kinderen leren hoe om te gaan met een kip (dier). Bijvoorbeeld; niet in de oogjes prikken, zachtjes aaien, rustig praten etc.

Met de eitjes maken we geregeld lekkere gerechtjes met en voor de kinderen. Zo leren de kinderen waar de eitjes vandaan komen en hoe lekker het is om een zelf geraapt eitje te eten.